

Hormajärvi-yhdistys ry

TOIMINTASUUNNITELMA 2024-2025

Kaudella 1.5.2024-30.4.2025, Hormajärvi-yhdistys ry. pyrkii jatkamaan toimintaa Hormajärven vesiensuojelun ja vesiluonnon monimuotoisuuden edistämiseksi sekä järven vaikutuspiiriin kuuluvan alueen luonnonsuojelun ja asukkaiden yleisen viihtyvyyden puolesta.

Hormajärven tila on parantunut, mutta se ei ole saavuttanut kansallisissa vesienhoitosuunnitelmissa määriteltyä hyvää ekologista tilaa. Hormajärven vedenlaadun parantamiseksi sekä kunnostamiseksi ovat asiantuntijat selvittäneet järven tilaa ja esittäneet toimenpiteitä ja suosituksia seuraavissa raporteissa:

- *Hormajärven vesistökuunnostus 2020-2022-hankkeen loppuraportin*¹
- *Haukikosteikkojen toteuttamismahdollisuudet-raportti*² (2023-24)
- *Hormajärven länsisyvänteen happi- ja ravinnetilanne vuonna 2022 ja talvella 2023-raportti*³

Näiden suositusten mukaisesti, kunnostustoimenpiteitten kohdennuksessa toteutetaan seuraavaa priorisointia:

Järven vedenlaatu

Tavoite: Ravinnekuormituksen vähentyminen sekä ulkoisen että sisäisen kuormituksen osalta.

Toimenpiteet: Järven ravinne- ja happitilanteen seuranta. Ravinnekuorman vähentäminen järven valuma-alueelta.

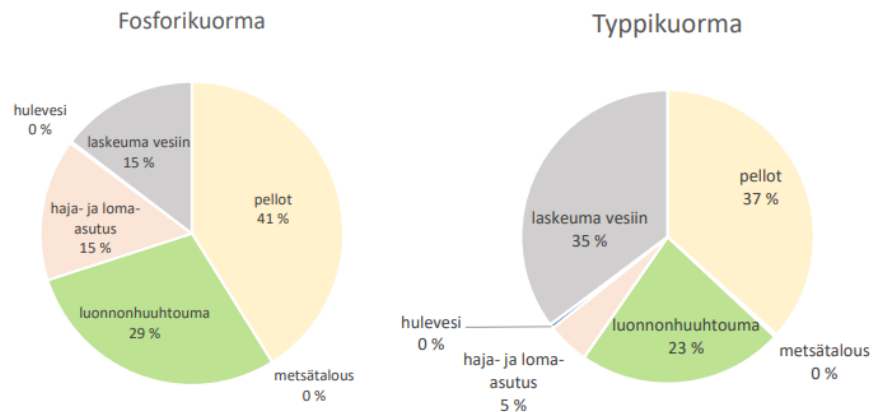
---

¹ <https://www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-19-2021/>; https://luvy.fi/wp-content/uploads/Julkaistu-19_2021_Hormajarven-vesistokunnostus-2020%E2%80%932022-hankkeen-loppuraportti.pdf

² <https://www.hormajarvi.fi/wp-content/uploads/2024/02/Haukikosteikkokohteiden-kevatkatselmus-Hormajarvelle.pdf> sekä https://www.hormajarvi.fi/wp-content/uploads/2024/02/Liite-2_Haukikosteikkojen-toteutusmahdollisuudet-Hormajarvelle_LUVY-02.01.2023.pdf

³ <https://www.hormajarvi.fi/wp-content/uploads/2024/02/Hormajarven-vedenlaatu-2022-2023.pdf> sekä <https://www.hormajarvi.fi/wp-content/uploads/2024/02/Hormajarven-vedenlaatu-2023.pdf>

Keinot: 1. Maatalous-metsätekniset keinot. 2. Sidotaan ravinteita laskuojien varsilla ja suilla kosteikkojen, kaksitasouomien ja virtaushidasteiden avulla, 3. Vähennetään asutuksen hajakuormitusta.

Kuva: Hormajärven ulkoinen kuormitus (LUVY, Hormajärven vesistökuunnostus 2020–2022 -hankkeen loppuraportti, s. 25)

Toimenpiteet kaudella 2024-2025

- Seurataan Hormajärven pintaveden ravinnepitoisuuksien kehittymistä. Tarvittaessa tehdään tihennettyjä ravinne- ja happipitoisuus mittauksia.
- Arvioidaan asiantuntijoitten avustuksella, onko tarvetta käynnistää uudelleen syväneveden hapettaminen.
- Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan LUVYn koordinoimaan **Länsi-Uudenmaan maa- ja metsätalouden vesistökuormituksen vähentämishankkeeseen (LUMME)**, jossa suunnitellaan ja toteutetaan maatalouden vesiensuojelutoimenpiteitä. Hormajärvi-yhdistys on yksi hankkeen osallistujatahoista (www.luvy.fi/hankkeet/lumme/).
- Suunnitellaan ja mahdollisesti toteutetaan Koivulan kosteikon kunnostaminen yhteistyössä LUVYn LUMME-hankkeen kanssa.
- Selvitetään mahdollisuuksia kunnostaa muita olemassa olevia kosteikkoja sekä neuvotellaan maanomistajien kanssa mahdollisuuksista rakentaa uusia kosteikkoja, selvityksen mukaisesti.
- Kunnostetaan Sairavanlahden laskuojan virtaamahidaste rakennelman ohituspato.
- Tehdään sedimenttitutkimus läntisellä syvänteellä fosforin sedimentaationopeuden ja reaktiivisen fosforivarannon määrän arvioimiseksi.

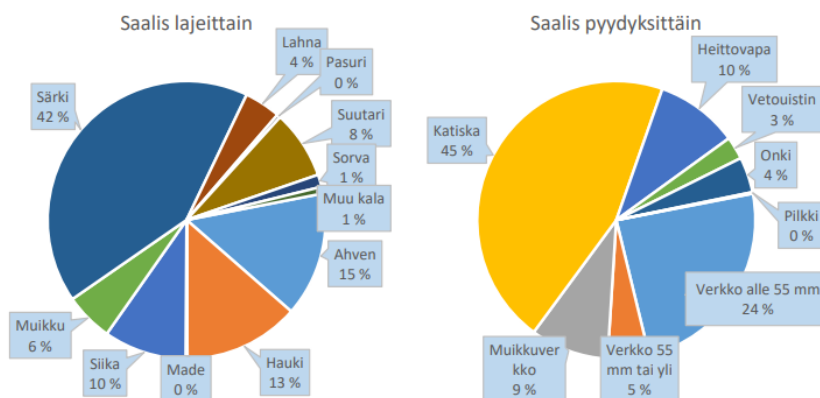
Kalat

Tavoite: Suotuisa lajikirjo ja kalaston kestävä ekosysteemi. Vahva petokalakanta säätelee luontaisesti järven ravintoverkon toiminnan tasapainoa ja vähentää särkikalojen määrää.

Toimenpiteet: Kalaston tilanne on tyydyttävä, lähes hyvä. Kuitenkin suositellaan seuraavia toimenpiteitä:

1. Särkikalakannan pienentämistä (ravinnekuormaa pois ja sisäinen kuormitus vähenee bioturbaation pienentyessä).
2. Vaurioitumattomat kookkaat petokalat (hauki, ahven, kuha, taimen) suositellaan vapauttamaan pyydyksistä.

3. Edistetään mahdollisuuksien mukaan hauen lisääntymistä ja kutupaikkojen parantamista haukikosteikon avulla, yhteistyössä järven vesiosakaskuntien kanssa.

Kuva: Hormajärven saalis kalastustiedustelun mukaan lajeittain ja pyydyksittäin vuonna 2020 (Hormajärven vesistökuunnostus 2020–2022-hankkeen loppuraportti, s. 16.)

Toimenpiteet kaudella 2024-2025

- Kannustetaan asukkaita ja yhdistyksen jäseniä edelleen omatoimiseen katiskakalastukseen.
- Suunnitellaan haukikosteikon rakentamisen mahdollisuutta yhteistyössä Suomen Vapaa-ajankalastajien (SVK) Haukitehdas-hankkeen (<https://vapaa-ajankalastaja.fi/haukitehtaat/>), sekä yhdessä kalastusosakaskuntien kanssa.
- Arvioidaan, onko tarvetta hoitokalastukselle.

Vesikasvillisuus

Tavoite: Vesikasvillisuus tai sinilevät eivät haittaa järven virkistyskäyttöä. Vesikasvillisuus on tasapainoista ja hillittyä, vaikka monimuotoista.

Veden kirkkaus, lämpötila ja pinnankorkeus säätelevät lajisuhteita ja niiden runsautta. Vesikasvien niittäminen ja niiden pois kokoaminen parantaa etupäässä lähivirkistyskäyttöarvoa ja poistaa järvestä jonkin verran biomassaa ja ravinteita sekä voi paikoitellen parantaa veden virtausolosuhteita. Vesikasvillisuus on tärkeää kalojen kutualueena. Ruoppaamisella ei ole hyötyä järven ravinnetasapainon kannalta.

Toimenpiteet: 1) Vähennetään veden ravinnepitoisuuksia, joka osaltaan hillitsee vesikasvillisuuden elinvoimaa. 2) Välitetään tietoa ranta-alueiden hoidosta asukkaille.

- Opastetaan tarvittaessa asukkaita rantojen hoidosta ja tiedotetaan vesikasvillisuuden merkityksestä mm. kalojen kutualueena.
- Opastetaan asukkaita omatoimiseen ranta-alueiden hoitoon ja tarvittaessa vesikasvillisuuden poistoon.

Toimenpiteet kaudella 2024-2025

- Yhteistyössä ranta-asukkaiden kanssa ja testamenttilahjoituksen rahoituksella ja testamentin edellyttämällä tavalla jatketaan tarvittaessa Lampilahden kunnostamista, (vesikasvien niitto sekä suunnitellaan muita kunnostustarpeita).

Muu ympäristö

Tavoitteet:

1. Ympäristö säilyy puhtaana ja maisemakuvallisesti ehjänä.
2. Asutuksen jätevedet, jätehuolto tai liikenne eivät heikennä ympäristön tilaa.
3. Järven valuma-alueen luonto on arvokas virkistyskäytön kannalta.

Toimenpiteet: Ympäristölainsäädäntö määrää sallitun toiminnan reunaehdot.

Yhdistys voi toimia paikallisena lain noudattamisen silmänä, korvana ja aloitteentekijänä.

- Hormajärvi-yhdistys seuraa Lohjan kaupungin kaava-suunnittelua, erityisesti koskien hulevesijärjestelmien ja sini-viher-infran suunnittelua alueella Paloniemi II.
- Seurataan Lohja-Espoo junaratasuunnitelman (Helsinki-Turku tunnin juna ratasuunnitelma) etenemistä ja mahdollisia vaikutuksia Hormajärveen.

Hormajärvi-yhdistyksen muu toiminta 2024-2025:

Yhdistyksen toiminnan suunnittelu ja rahoituksen hankinta

Tavoite: Yhdistyksen toiminta ja talous ovat kestäväällä pohjalla. Ennakoidaan tulevia toimenpidetarpeita ja järviympäristön riskitekijöitä.

Toimenpiteet:

- Haetaan tarvittaessa syksyllä 2024 valtionavustusta hoitotoimien ja selvitysten kustannuksen kattamiseksi (50% kustannuksista) Uudenmaan ELY-keskuksesta vuodelle 2025. <
- toimenpiteet kohdistetaan mahdollisuuksien mukaan olemassa olevien kosteikkojen kunnostukseen, järven ravintoverkon kunnostukseen, kalaston hoitoon sekä järven läntisen syvänteen ravinne- ja happitilanteen seurantaan, sedimenttitutkimukseen sekä tiedotuksen ja opastukseen.
- Lähetetään jäsenrekisterissä oleville henkilöille muistutuskirje jäsenmaksuista ja vesienhoitomaksuista.
- Kehitetään ideoita muuhun varainhankintaan
- Vuosikokous järjestetään loppukesällä 2025

Yhteistyö: **Tavoite:** Yhteistyö sidosryhmien kanssa toimii ja tehostaa toiminnallista tulosta ja keventää yhdistyksen resurssien tarvetta.

Toimenpiteet:

- Mietitään mahdollisuuksia yhteistyöverkon ja sidosryhmäkontaktien kehittämiseen.
- Parannetaan yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa, kuten Hormajärven vesi- ja kalastusosakunnat, Uudenmaan ELY-keskus ja Lohjan kaupunki.
- Kunnostustoimien tuki- ja rahoitusmalleja voidaan kehittää yhdessä eri sidosryhmien kanssa.

- Pyritään edistämään yhteistyötä alan oppilaitosten (Livia, Helsingin yliopisto, yms.) kanssa. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Vesistökuunnostusverkoston⁴ tapahtumiin ja seminaareihin ja hyödynnetään muiden toimijoiden kokemuksista.
- Hormajärvi-yhdistys ry. pyrkii edistämään maatalousneuvontaa osallistumalla sidosryhmänä LUVYn vetämiin verkostoitumishankkeisiin ja tiedottamaan valuma-alueen maanviljelijöille hyvistä maanparannusmenetelmistä.

Tiedottaminen

Tavoite: Tiedottamalla aktivoidaan, motivoidaan ja opastetaan jäsenkuntaa toimimaan Hormajärven hyväksi

Toimenpiteet: Tiedotetaan jäsenkirjeillä toiminnasta, tavoitteista, tuloksista ja muusta ajankohtaisesta. Nettisivuja päivitetään.

Mietitään mahdollisuuksia kehittää yhteyksiä paikallismedioihin.

- Tiedotetaan ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä jaetaan tietoa Hormajärven tilasta ja mittauksista yhdistyksen Facebook-sivuilla, , jäsenkirjeillä 3-4 kertaa vuodessa ja www-sivuilla <http://www.hormajarvi.fi/>, jonka kautta myös jaetaan tutkimus/ selvitys raportteja.
- Jatketaan sinilevien kesäajan esiintymisen viikoittaista tarkkailua läntisellä altaalla ja tiedotetaan havainnoista yhdistyksen Facebook-sivuilla sekä valtakunnallisen leväseurannan sivuilla Järvi & Meri Wikissä.

Resurssien käyttö ja toimenpiteiden priorisointi

- Resurssien käytöstä ja toimenpiteiden priorisoinnista päättää yhdistyksen hallitus.
- Etsitään uusia jäseniä yhdistyksen hallitukseen.

---

⁴ ks. vesistökuunnostusverkosto; <https://www.ymparisto.fi/vesistokunnostusverkosto>